

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	4 augustus 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2022-0579	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8249E405	DOORKIESNUMMER	030-2589111
UWBRIEF VAN	28 maart 2022	FAX	030-2589112
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Wethouder Van Doornweg 9 tot 14 in Kockengen

Op 28 maart 2022 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecogroen B.V. namens Woningstichting Vecht en Omstreken, voor de locatie Wethouder Van Doornweg 9-14 in Kockengen (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2022-0579.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Wij verlenen de ontheffing voor de periode van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 *Voorschriften* en bijlage 4 *Voorgestelde maatregelen* en moeten worden nageleefd.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op renovatie van zes woningen in het plangebied. De werkzaamheden die invloed kunnen hebben op beschermde soorten zijn het aanbrengen van spouwmuurisolatie en het vervangen en isoleren van de daken. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, tweede lid en 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus Apus*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

III. Procedure

Op 17 juni 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw is beschermd op grond van artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie: *"Het project is locatie gebonden. Het project kan niet elders worden uitgevoerd."*

Werkwijze: *"Een alternatieve werkwijze is verder niet aan de orde. Voor de gierzwaluwen en vleermuizen worden alle voorzorgsmaatregelen genomen die nodig zijn om schade tijdens de uitvoering van de renovatiewerkzaamheden tot een minimum te beperken."*

Planning:

"De planning is aangepast aan de functies die het projectgebied heeft voor vleermuizen en gierzwaluwen. De werkzaamheden vinden plaats in de ecologisch meest gunstige periode en nadat er voorzorgsmaatregelen zijn getroffen. Als alternatieve planning is overwogen om de woningen in de eerste helft van april ongeschikt te maken, vóór de broedperiode van gierzwaluw. Hiermee wordt de paarperiode van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis met zekerheid niet beïnvloed. De consequentie hiervan is echter dat de nestplaats van gierzwaluw gedurende het broedseizoen van 2023 al niet meer beschikbaar is. Dit alternatief wordt daarom minder wenselijk geacht. Tevens is overwogen om de woningen in de tweede helft van oktober ongeschikt te maken, buiten de kwetsbare paarperiode van gewone en ruige dwergvleermuis. Werkzaamheden vinden dan gedurende de overwinteringsperiode plaats. Voor dit alternatief is niet gekozen omdat de nieuwe permanente paarverblijfplaatsen (waarin ook overwintering plaatsvindt in milde winterse weersomstandigheden) dan zeker niet beschikbaar zijn voor de overwinteringsperiode. Het hanteren van een andere planning heeft voor de beschermde soorten geen voordelen"

Inrichting: *"Doel van het project is om de woningen te verduurzamen. Er is geen mogelijkheid om de beoogde energieprestaties te behalen zonder de spouwmuur en het dak te isoleren. Voor het overige is gekozen voor een optimale inrichting voor betreffende diersoorten, met gebruikmaking van duurzame vervangende voorzieningen."*

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid"*. Voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden. Het huidige energielabel van de woningen is E of F. Na uitvoering van de werkzaamheden kunnen de woningen voldoen aan energielabel A of B.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk volksgezondheid en redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één nestplaats vastgesteld aan de Wethouder van Doornweg 13. De invliegopening bevindt zich onder de dakrand bij de tweede gevelpan rechts van de schoorsteen.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één paarverblijfplaats vastgesteld aan de Wethouder van Doornweg 9. De invliegopening bevindt zich onder de dakrand van de kopgevel. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijfplaats niet worden uitgesloten.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één paarverblijfplaats vastgesteld aan de Wethouder van Doornweg 13. De invliegopening bevindt zich onder de dakrand van de kopgevel. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijfplaats niet worden uitgesloten.

De locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen zijn weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

De gierzwaluw komt alleen gedurende de zomer voor in Nederland. Ze hebben zich dan over het gehele land verspreid, met uitzondering van de Friese Waddeneilanden. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in het dicht bebouwde westen van het land. Ondanks een significante afname gedurende de laatste twaalf jaar, is de staat van instandhouding van de gierzwaluw in Nederland aangemerkt als 'gunstig' (SOVON, 2021).

In de omgeving van Kockengen en met name verder naar het westen toe is sprake van een gesloten bezetting van atlasblokken (5x5km) door broedparen van gierzwaluw (zie figuur 5.1). Naar het noorden en oosten van Nederland neemt de bezetting van atlashokken af, hier zijn ook niet bezette atlashokken en zijn de aantallen broedparen per atlashok over het algemeen

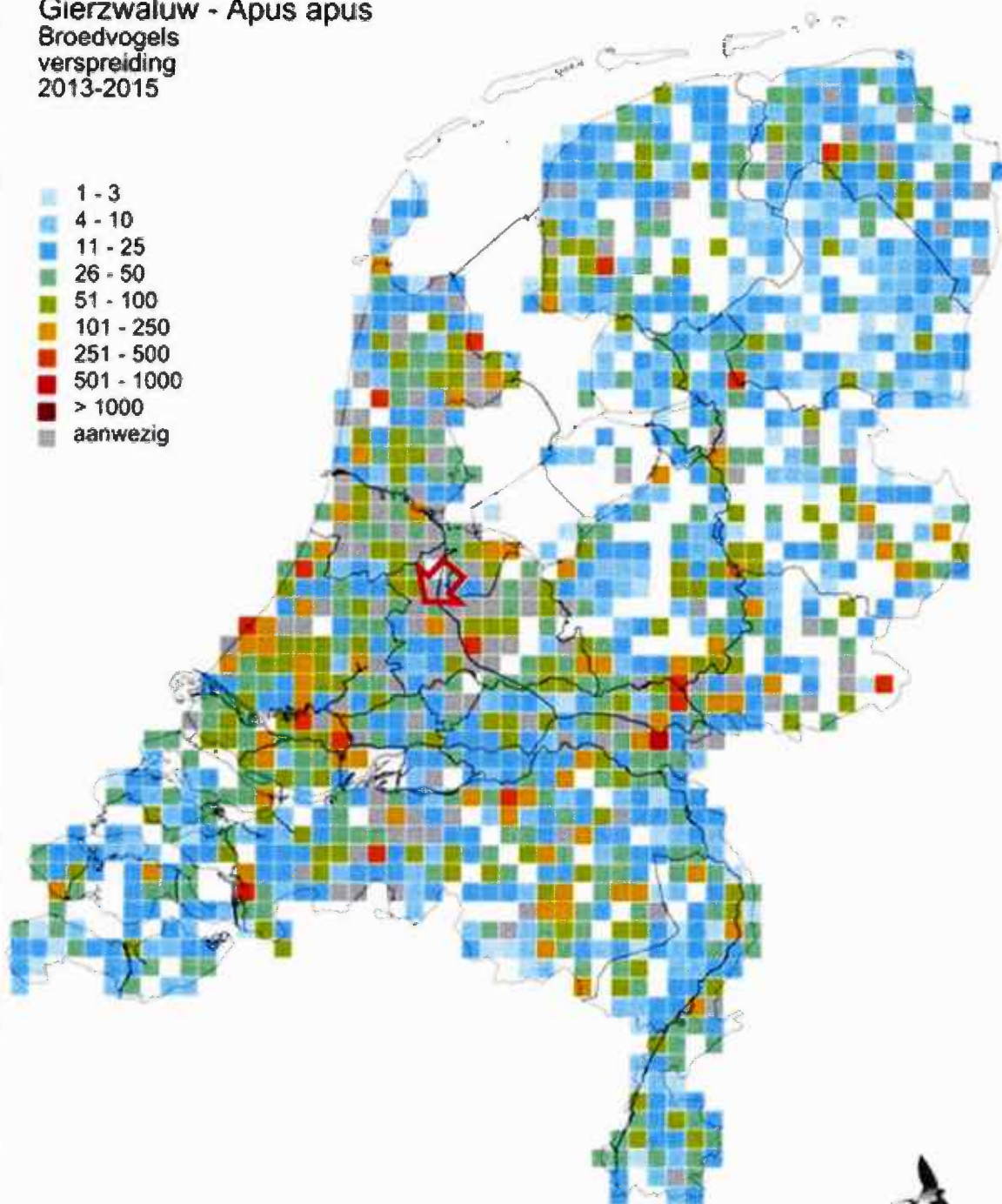
² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Gierzwaluw - *Apus apus* Broedvogels verspreiding 2013-2015

Figuur 5.1 Verspreidingskaart gierzwaluw (2013-2015) met de projectlocatie (rode pijl). Bron: Vogelatlas van Nederland (Sovon 2018).

Verspreid in de bebouwing van Kockengen zijn in NDFF (2022) 24 waarnemingen van gierzwaluw bekend in de laatste vijf jaar. Tijdens de veldbezoeken zijn geen andere nestplaatsen vastgesteld, maar zijn wel overvliegende exemplaren waargenomen. Gezien de dichtheid van de soort volgens de meest recente vogelatlas (Sovon, 2018), de

aard van de bebouwing en de waarneming van gierzwaluwen in de omgeving is te verwachten dat lokaal meer nestplaatsen van gierzwaluw aanwezig zijn

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland.

Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (BIJ12 2017a) De landelijke staat van instandhouding wordt ingeschat als 'gunstig'.

In NDFF (2022) zijn in Kockengen in het jaar 2000 op twee locaties (Koningsstraat en Roerdomp) waarnemingen bekend van meer dan 70 uitvliegers in de kraamperiode, dit betreft naar verwachting kraamverblijfplaatsen. Gedurende de laatste vijf jaar zijn in de omgeving twintig waarnemingen van foeragerende exemplaren bekend, vooral boven watergangen. Gewone dwergvleermuis maakt normaalgesproken gebruik van een netwerk van verblijfplaatsen. In vergelijkbare woningen buiten het projectgebied worden daarom meer verblijfplaatsen van de soort verwacht. Tijdens veldbezoeken is nabij het projectgebied (onder de dakrand van het schuurtje achter Wethouder van Doornweg 11) nog een paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld. De vastgestelde paarverblijfplaats in het projectgebied is hoogstwaarschijnlijk onderdeel van het netwerk aan verblijfplaatsen van een grotere populatie met verblijfplaatsen in omliggende wijken en dorpen.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in Nederland ruim verspreid en komt vooral in (noord-)west Nederland voor. De soort is in Nederland algemeen. Het is een uitgesproken trekker. In de zomer komen in Nederland vooral mannetjes voor, de vrouwtjes trekken in de nazomer (medio augustus, september) in zuidwestelijke richting door Nederland. In deze periode bezoeken de vrouwtjes paarverblijven. Het grootste deel van de mannetjes is trouw aan hun paargebied. De vrouwtjes trekken na overwintering in het voorjaar weer naar hun kraamverblijven in noordoost Europa, een klein deel van de mannetjes trekt ook naar het oosten. De aantallen in de trektijd, in het najaar, worden geschat op 50.000 tot 100.000 dieren. Er zijn geen gegevens bekend over de trend in de aantallen (BIJ12, 2017c). De landelijke staat van instandhouding wordt ingeschat als 'gunstig'.

In de ruime omgeving van Kockengen zijn diverse locaties waar waarnemingen van ruige dwergvleermuis in grotere dichtheid bekend zijn (NDFF, 2022). Gezien het gedrag van de ruige dwergvleermuis hangt dat waarschijnlijk samen met vliegroutes die door trekkende vrouwtjes worden gebruikt. Bekend is dat de ruige dwergvleermuis uitgesproken paargebieden heeft in loofbossen en stedelijk gebied langs de kust en rivieren (BIJ12, 2017c). De omgeving van Kockengen biedt geen uitgesproken lijnvormige landschapselementen waar de vrouwtjes in grote aantallen gebruik van maken. Dat verklaart mogelijk de kleinere dichtheid aan waarnemingen. Nabij het projectgebied is wel een tweede paarverblijfplaats vastgesteld (Van Lockhorstweg 18), maar tijdens de veldbezoeken zijn geen andere paarverblijfplaatsen in de omgeving van het projectgebied vastgesteld. De dichtheid aan paarterritoria in de directe omgeving van het projectgebied is derhalve gering

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden er één nestplaats van de gierzwaluw, één paarverblijfplaats met mogelijke winterfunctie van de gewone dwergvleermuis en ook één paarverblijfplaats met mogelijke winterfunctie van de ruige dwergvleermuis vernield, worden de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra voorschriften opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gierzwaluw en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 en bijlage 4 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecogroen B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Stichtse Vecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens het

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. Het controleren van de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd na vier aaneengesloten dagen waarbij er ten minste twee dagen een temperatuur van minimaal 10 graden is geweest in combinatie met gunstige weersomstandigheden (geen regen en geen harde wind). Deze controle dient te worden uitgevoerd door een ecologisch deskundige. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het gebouw voor de werkzaamheden worden vrijgeven.
11. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 6 van "Activiteitenplan renovatie woningen Wethouder van Doornweg, Kockengen" door Ecogroen b.v. van 17 juni 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

Na afloop van de werkzaamheden

12. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

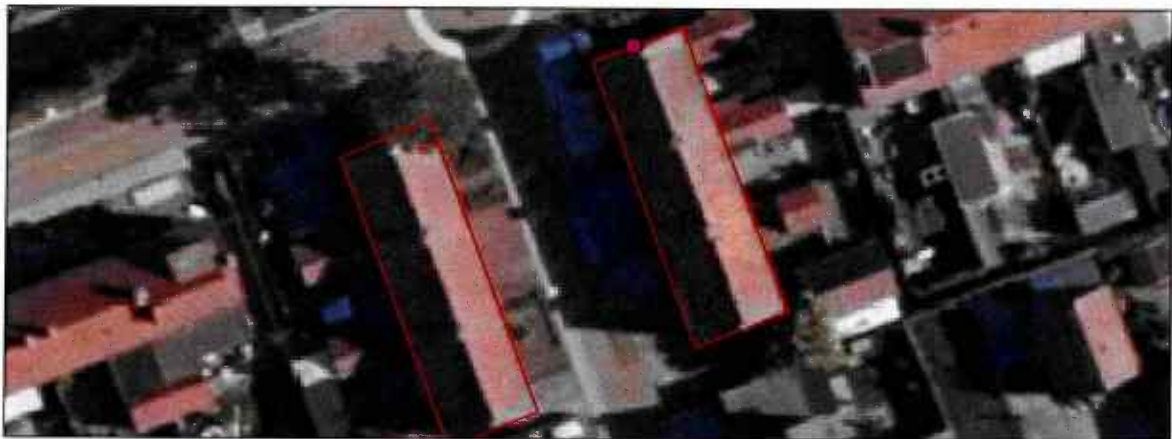

(Bron: bijlage "Kaart projectgebied" als onderdeel van de ontheffingsaanvraag van 28 maart 2022 door Ecogroen b.v.)

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Gierzwaluw

Tijdens het aanvullend onderzoek is in het projectgebied één nestplaats van gierzwaluw vastgesteld. Deze nestplaats bevindt zich in de kopgevel van de woning aan de Wethouder Van Doornweg 13 (figuur 4.1). Onder de dakrand zijn bij diverse bezoeken maximaal twee exemplaren van gierzwaluw invliegend waargenomen. De nestplaats zit onder de 2e gevelpan rechts van de schoorsteen.

Figuur 4.1 Locatie nestplaats gierzwaluw (paarse stip) in projectgebied. Kaartondergrond: PDOK.

(Bron: "Activiteitenplan renovatie woningen Wethouder van Doornweg, Kockengen" door Ecogroen b.v. van 17 juni 2022)

Figuur 4.2 Nestlocatie (rode cirkel) met invliegende gierzwaluw in Weth. Van Doornstraat 13. Foto Dieuwertje Boonstra, Ecogroen.

(Bron: "Natuurtoets Wethouder van Doornweg 9-14, Kockengen" door Ecogroen b.v. van 14 januari 2022)

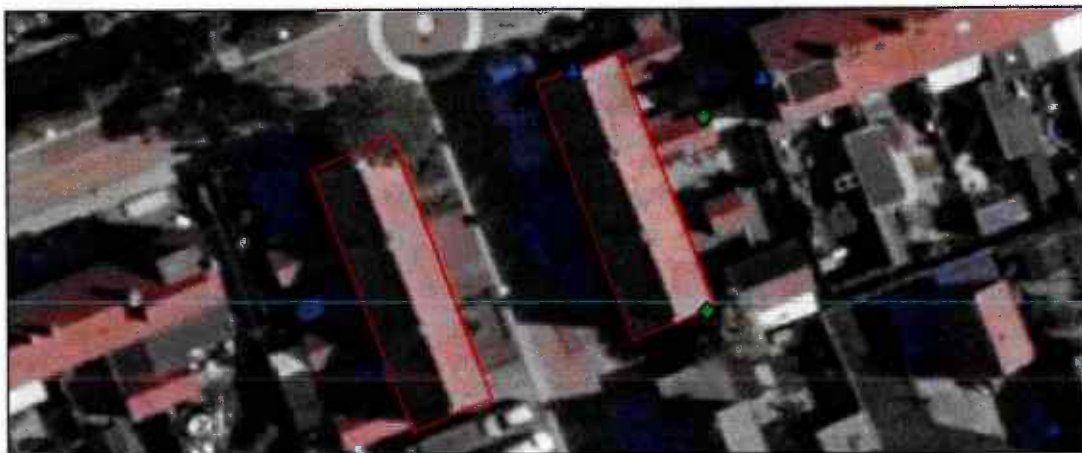
Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Binnen het projectgebied is één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis vastgesteld. De invliegopening naar de paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis bevindt zich onder de dakrand in de zuidelijke kopgevel van de woning aan de Wethouder Van Doornweg 9. De invliegopening naar de paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis bevindt zich onder de dakrand in de kopgevel van de Wethouder van Doornweg 13 (figuur 4.2). De verblijfplaatsen bevinden zich mogelijk in de spouwmuur waardoor deze bij milde winterse omstandigheden ook als winterverblijfplaats kunnen functioneren.

In figuur 4.2 zijn ook twee verblijfplaatsen aangeduid die buiten de te renoveren woningen zijn aangetroffen. Het gaat om één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis onder de dakrand van het schuurtje achter Wethouder van Doornweg 11 en één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aan de kopgevel van Van Lockhorstweg 18.

Verblijfplaatsen -of indicaties daarvan- van andere vleermuissoorten dan gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn binnen het projectgebied niet aangetroffen.

Figuur 4.2 Paarverblijfplaatsen van ruige dwergvleermuis (blauwe driehoek) en gewone dwergvleermuis (groene ruit) binnen en rond het projectgebied. Kaartondergrond PDOK.

(Bron: "Activiteitenplan renovatie woningen Wethouder van Doornweg, Kockengen" door Ecogroen b.v. van 17 juni 2022)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

6.1 Maatregelen

Algemeen

1. De werkzaamheden worden begeleid door een ter zake kundig ecooloog (ecologisch toezichthouder) met kennis op het gebied van vleermuizen, gierzwaluw en broedvogels.
2. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een ecologisch werkprotocol met logboek en tevens een afschrift van de ontheffing Wet natuurbescherming op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
3. Alle maatregelen die worden uitgevoerd ter bescherming van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gierzwaluw worden door de ecologisch begeleider vastgelegd in een logboek. Indien relevant wordt daarin vastgelegd:
 - Korte beschrijving van de maatregel,
 - Datum, tijd, locatie van getroffen maatregel,
 - Namen van betrokken deskundigen,
 - Klimatologische omstandigheden,
 - Aantal waargenomen exemplaren van elke soort.
4. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder. Hierbij dient de ontheffinghouder ook schriftelijk toestemming te vragen van de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.
5. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten – bijvoorbeeld vleermuizen en bewoonde nesten van vogels – worden versturende werkzaamheden direct gestaakt en wordt onmiddellijk contact gezocht met de ecologisch toezichthouder. Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd. Hierbij neemt de initiatiefnemer ook direct contact op met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.
6. De initiatiefnemer dient versturende werkzaamheden minimaal vijf werkdagen voorafgaand aan de start aan te melden bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. Met de melding dient het ecologisch werkprotocol meegestuurd te worden.

Planning werkzaamheden

7. De werkzaamheden worden opgestart vanaf september 2023 in de actieve periode van vleermuizen. In deze periode zijn vleermuizen mobiel en in staat om zich te verplaatsen. Ongeschikt maken is buiten de kwetsbare winterrustperiode (1 november tot 1 april) en kraamperiode (15 mei – 15 juli). Ook vinden de werkzaamheden buiten de broedperiode van gierzwaluw en de meeste broedvogels plaats. Een overzicht van de planning en de kwetsbare periodes is weergegeven in figuur 6.1.
8. De werkzaamheden worden uitgevoerd na het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving, het ongeschikt maken van de woningen en eventuele uitvoering van een broedvogelcontrole – nadat is vastgesteld dat er zich in de woningen geen vleermuizen of vogels meer bevinden.
9. Bij de planning van het ongeschikt maken is rekening gehouden met de gewenningsperiode voor alternatieve paarverblijfplaatsen van bij voorkeur minimaal 6 maanden voorafgaand aan het paarperiode van gewone dwergvleermuis, die loopt van 15 augustus tot 15 oktober. Alternatieve verblijfplaatsen worden derhalve bij voorkeur voor 15 februari geplaatst. Het ongeschikt maken vindt plaats in augustus, na de broedperiode van gierzwaluw, zoveel mogelijk buiten de paarperiode van vleermuizen buiten overige kwetsbare periodes van vleermuizen.

	2023												2024
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan
Kwetsbare periodes gewone dwergvleermuis													
Kwetsbare periodes ruige dwergvleermuis													
Kwetsbare broedperiode gierzwaluw													
Aanbrengen tijdelijke voorzieningen													
Ongeschikt maken bebouwing													
Uitvoering werkzaamheden													

Figuur 6.1 Overzicht van de kwetsbare periodes van beschermde soorten en planning van de activiteiten.

Aanbrengen tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving

10. Uiterlijk half februari 2023 worden op gevels van woningen in bezit bij de woonstichting, binnen een straal van 200 meter van het projectgebied, acht vleermuiskasten opgehangen die als paarverblijfplaats voor zowel ruige dwergvleermuis als gewone dwergvleermuis geschikt zijn. De kasten moeten voldoen aan de specificaties van Model A in het Kennisdokument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017a), een geschikt type is de vleermuiskast VMT1a van Unitura.
11. De voorzieningen worden aangebracht volgens de uitgangspunten van het Kennisdokument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017a) en het Kennisdokument Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017c). Dit houdt in dat:

- a. Er voor het aangetroffen type verblijfplaatsen in overmaat alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. Er wordt in dit geval een compensatiefactor van vier kasten per verloren verblijfplaats gehanteerd;
 - b. Deze binnen een straal van 100 à 200 meter van de aangetroffen verblijfplaatsen worden geplaatst;
 - c. Deze zo hoog mogelijk geplaatst worden, maar op zijn minst drie meter hoog, buiten bereik van predatoren en kunstlicht;
 - e. Deze een vrije aanvliegroute hebben;
 - f. Deze in verschillende windrichtingen gehangen worden.
13. Omdat de nestplaats van gierzwaluw pas na de broedperiode wordt verwijderd en voor de volgende broedperiode nieuwe permanente nestplaatsen aanwezig zijn, worden geen tijdelijke nestkasten voor gierzwaluw geplaatst.

Ongeschikt maken woningen

14. Rekening houdend met de gewenningsperiode voor alternatieve verblijfplaatsen worden medio augustus 2023 alle mogelijke invliegopeningen in de te renoveren woningen tijdelijk ongeschikt gemaakt voor vleermuizen. Dit gebeurt door het aanbrengen van vleermuisflappen (exclusion flaps) en rugvulling op alle mogelijke invliegopeningen in de woningen. Mogelijke invliegopeningen zijn open stootvoegen in het metselwerk, kieren onder gevelpannen en kieren achter boeidelen en betimmeringen (daklijsten, rabatdelen en kozijnen). Door de exclusion flaps kunnen vleermuizen het gebouw wel verlaten maar tijdelijk niet naar hun verblijfplaats terugkeren.
15. Het ongeschikt maken vindt plaats aan bij de start van de paarperiode van vleermuizen om deze periode zo min mogelijk te verstoren, en na de kwetsbare broedperiode van gierzwaluw.
16. Tenminste één week na het ongeschikt maken vindt bij de bekende verblijfplaatsen een uitvliegcheck plaats om vast te stellen of er zich in de gebouwen nog vleermuizen of vogels bevinden. De uitvliegcheck wordt uitgevoerd door de ecologisch toezichthouder. De ecologisch toezichthouder dient de bebouwing vervolgens expliciet vrij te geven voor het vervolg van de werkzaamheden.
17. Indien er alsnog vleermuizen uitvliegen, dan dienen extra maatregelen genomen te worden om de verblijfplaatsen ongeschikt te maken. Vervolgens dient de uitvliegcheck herhaald te worden. Pas als is vastgesteld dat er geen dieren meer in de bebouwing aanwezig zijn kan worden gestart met de uitvoering van de werkzaamheden aan de buitenschil van de woningen.
18. Na afloop van de werkzaamheden worden exclusion flaps en rugvulling in kieren weer verwijderd.

Broedvogelcontrole

19. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in de broedperiode van laat en vroeg broedende vogels (augustus – oktober en februari – half maart), wordt voorafgaande aan de werkzaamheden eerst een broedvogelcontrole uitgevoerd door de ecologisch toezichthouder. Hierbij wordt onderzocht of zich nesten van broedvogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
20. Bij het aantreffen van nesten van broedvogels wordt in overleg met de ecologisch toezichthouder bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

Permanente verblijfplaatsen in te renoveren woningen

21. Tijdens de werkzaamheden worden uiterlijk januari 2024 alternatieve nestplaatsen voor gierzwaluw aangebracht in de gevel van de woning waar de nestplaats is aangetroffen. Locatie: zie paragraaf 6.2. De permanente verblijfplaatsen omvatten:
- Vijf inmetselekasten van het type IB GZ 03 inbouwsteen gierzwaluw (Vivara Pro, 2021), of gelijkwaardig. Door deze maatregelen zijn na afloop van de werkzaamheden vijf permanente nestplaatsen voor gierzwaluw gerealiseerd.
21. De alternatieve nestplaatsen worden aangebracht volgens de uitgangspunten van het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017b). Dit houdt in dat:
- a. Er in overmaat alternatieve nestplaatsen worden aangeboden. Er wordt in dit geval een compensatiefactor van vijf gehanteerd;
 - b. De nestplaatsen niet in de volle zon worden geplaatst (noord- en oostgevels);
 - c. De nestplaatsen aan kopgevels van woningen (vergelijkbaar met de oorspronkelijke situatie) worden geplaatst;
 - d. De nestplaatsen van duurzaam materiaal worden vervaardigd;
 - e. De nestplaatsen zo hoog mogelijk geplaatst worden, maar op zijn minst drie meter hoog met een vrije in- en uitvliegruimte.
22. Tijdens de werkzaamheden worden uiterlijk januari 2024 in alle vier de kopgevels invliegopeningen twee permanente verblijfplaatsen voor vleermuizen gerealiseerd. Locatie: zie paragraaf 6.2. de permanente verblijfplaatsen omvatten:
- Acht drielaagse inmetselekasten van het type VMPM3 van Unitura, of gelijkwaardig. Door inbouw van deze kasten ontstaan er acht permanente alternatieve verblijfplaatsen die geschikt zijn als zomer- en paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

23. De alternatieve verblijfplaatsen worden aangebracht volgens de uitgangspunten van het Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017a+c). Dit houdt in dat:
- a. Er in overmaat alternatieve verblijfplaatsen worden aangeboden. Er wordt in dit geval een compensatiefactor van vier gehanteerd;
 - b. De verblijfplaatsen worden gespreid over de kopgevels in verschillende windrichtingen om diverse microklimaten te creëren;
 - c. De verblijfplaatsen aan kopgevels van woningen (vergelijkbaar met de oorspronkelijke situatie) worden geplaatst;
 - d. De verblijfplaatsen van duurzaam materiaal worden vervaardigd;
 - e. De verblijfplaatsen zo hoog mogelijk geplaatst worden (op minimaal 3 meter hoogte), met vrije aanvliegroute en vliegruimte, vrij van verstoring en kunstlicht en buiten het bereik van predatoren.
24. Wanneer bij de renovatie van het dak dampdoorlatend folie wordt toegepast op het dakbeschot dient geen spinnviesfolie te worden gebruikt. Vleermuizen kunnen verstrikt raken in de vezels van spinnviesfolie. Een alternatief voor spinnviesfolie zijn dampdoorlatende folies zoals MIOFOL. Indien er wel spinnviesfolie wordt gebruikt dan dient een deugdelijke afscheiding te worden aangebracht tussen de gecreëerde verblijfplaatsen van vleermuizen en het dakbeschot. Hiervoor kan bijvoorbeeld een spouwborstel worden geplaatst op het binnenspouwblad.
25. Indien in de dakvoet een vogelschroot wordt aangebracht dan wordt deze geplaatst op de derde panlat, zodat de dakvoet geschikt wordt voor nestplaatsen van huismuis.
26. De kasten die in de omgeving van het projectgebied zijn opgehangen (zie punten 10 en 11) blijven na afloop van de werkzaamheden gehandhaafd.

6.2 Locatie alternatieve verblijfplaatsen en nestplaatsen

Verblijfplaatsen vleermuizen aan te brengen in winter 2022-2023

De locaties van vleermuiskasten van houtbeton (in totaal acht) die voorafgaande aan de werkzaamheden worden aangebracht zijn weergegeven in figuur 6.2. De vleermuiskasten hangen in noordelijke, zuidelijke, oostelijke en westelijke oriëntaties. De locaties zijn indicatief. De exacte locaties worden bepaald in overleg met de ecologisch toezichthouder, waarbij op de meest optimale plaatsen kasten worden aangebracht.

Figuur 6.1 Locatie aan te brengen vleermuiskasten in de winterperiode 2021 – 2022. Projectgebied ligt binnen de rode lijnen. Bron kaartondergrond: PDOK.

Permanente nest- en verblijfplaatsen gierzwaluw en vleermuizen, aan te brengen tijdens de renovatie

De vijf inmetse kasten voor gierzwaluw worden geplaatst in de kopgevel (noordkant) van Wethouder van Doornweg 13, waar tijdens het gierzwaluwonderzoek de originele nestplaats is aangetroffen (figuur 6.2, paarse punten). De acht

inmetsele kasten voor vleermuizen worden verspreid over de vier kopgevels (figuur 6.2, blauwe punten).

Figuur 6.2 Locatie in het werk aan te brengen voorzieningen. Bron achtergrond: PDOK.

(Bron: "Activiteitenplan renovatie woningen Wethouder van Doornweg, Kockengen" door Ecogroen b.v. van 17 juni 2022)